

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Kielcach

LKI.411.001.02.2023

Martyna Kutera
Kierownik
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brodach
ul. Stanisława Staszica 3
27-230 Brody

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

D/23/501 – Realizacja wypłat dodatku węglowego

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Brodach, ul. Stanisława Staszica 3, 27-230 Brody (dalej: GOPS).
Kierownik jednostki kontrolowanej	Martyna Kutera, Kierownik GOPS od 16 marca 2018 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Proces przyznawania dodatku węglowego. 2. Proces wypłaty dodatku węglowego.
Okres objęty kontrolą	Od 12 sierpnia 2022 r. do 28 lutego 2023 r. oraz okres wcześniejszy i późniejszy, w którym miały miejsce działania lub zaniechania związane z planowaniem i wykonaniem zadań dotyczących wypłaty dodatku węglowego.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Kielcach.
Kontroler	Zbigniew Jurkowski, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKI/129/2022 z 29 grudnia 2022 r. oraz nr LKI/18/2023 z 17 stycznia 2023 r. (akta kontroli str. 1-3)

¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 623; dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Zgodnie z art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym³, postępowania dotyczące wypłaty dodatku węglowego były prowadzone wyłącznie przez pracowników GOPS posiadających pisemne upoważnienia Wójta Gminy Brody.

Osobom ubiegającym się o świadczenie zapewniono możliwość składania wniosków w formie papierowej, a także za pośrednictwem komunikacji elektronicznej.

Wszystkie decyzje przyznające dodatek węglowy zostały wydane w następstwie złożonych wniosków. Nie wystąpiła sytuacja, aby wydano decyzję administracyjną z urzędu.

Ogółem do GOPS wpłynęło 3161 wniosków o wypłatę dodatku węglowego, z których rozpatrzono 2569 (81%), natomiast bez rozpoznania pozostawiono 592 wnioski (19%) - głównie z uwagi na wymogi ustawy o dodatku węglowym. Pozytywnie rozpatrzono 2448 wniosków, natomiast w 121 przypadkach odmówiono przyznania świadczenia. Wystąpił przypadek pozytywnie rozpatrzonego wniosku a następnie wydania decyzji w przedmiocie zwrotu nienależnie pobranego świadczenia, skutkującej zwrotem środków do GOPS.

W wyniku szczegółowej analizy próby 40 spraw pod kątem prawidłowości rozpatrywania wniosków, z tego: 30 dotyczących wypłaty świadczenia oraz 10, w których wydano decyzję odmowną z uwagi na wymogi ustawy o dodatku węglowym, ustalono, iż wszystkie wnioski były kompletne i prawidłowo wypełnione. GOPS dokonał rzetelnej weryfikacji wniosków, w następstwie której przyznał świadczenie lub wydał decyzję odmowną. Każdorazowo czynności polegały w szczególności na sprawdzeniu wpisania głównego źródła ciepła do centralnej ewidencji emisyjności budynków (dalej: CEEB), o której mowa w art. 27a ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków⁴. W każdym przypadku przeprowadzono również weryfikację na podstawie informacji uzyskanych w związku z postępowaniem o przyznanie świadczeń rodzinnych oraz dodatków do zasiłku rodzinnego, a także o przyznanie dodatku osłonowego. Dokonano również weryfikacji z danymi zgromadzonymi w rejestrze PESEL oraz rejestrze mieszkańców. W przypadku 36 spraw wnioski o przyznanie świadczenia rozpatrzono terminowo, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego⁵ (dalej: Kpa), natomiast cztery sprawy nieterminowo.

Na wypłatę dodatku węglowego GOPS wydatkował kwotę ogółem 7341 tys. zł, na podstawie 2447 wniosków.

W wyniku sprawdzenia 70 spraw ustalono, że wypłata dodatku węglowego w 20 przypadkach nastąpiła z naruszeniem art. 2 ust. 11 ustawy o dodatku węglowym, zgodnie z którym wypłata świadczenia powinna nastąpić w terminie do dwóch miesięcy od dnia złożenia wniosku o jego wypłatę. Było to spowodowane późnym złożeniem wniosku o przekazanie środków do Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach (dalej: ŚUW).

Wbrew art. 5 ust. 2 ustawy o dodatku węglowym zaliczono do kosztów wypłacania odbiorcom tego świadczenia, środki w wysokości ogółem 23,2 tys. zł, poniesione na wypłatę dwóm pracownikom GOPS nagród wraz ze składkami na ubezpieczenia społeczne po stronie pracodawcy oraz na Fundusz Pracy. Wypłacone środki

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Dz. U. z 2023 r. poz. 141, ze zm.

⁴ Dz. U. z 2022 r. poz. 438, ze zm.

⁵ Dz. U. z 2022 r. poz. 2000, ze zm.

stanowiły koszty osobowe pracowników GOPS, których Wójt Gminy Brody nie upoważnił do wykonywania jakichkolwiek zadań związanych z prowadzeniem postępowań dotyczących wypłaty dodatku węglowego i nie powinny być zaliczone do kosztów wypłacania tego świadczenia.

Terminowo przedstawiono wojewodzie świętokrzyskiemu rozliczenie środków na realizację wypłat dodatku węglowego z wyodrębnieniem liczby i kwoty wypłaconych dodatków węglowych, otrzymanych w 2022 r. oraz w 2023 r.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowej⁶ kontrolowanej działalności

OBSZAR

Opis stanu faktycznego

1. Proces przyznawania dodatku węglowego.

1.1. W procesie rozpatrywania spraw dotyczących przyznawania dodatku węglowego wykorzystywano oprogramowanie firmy Sygnity S.A. w Warszawie z modulem (*Dodatek Węglowy*). Program wspierał GOPS w szczególności w procesie: rejestracji wniosków; obsługi wniosków, z możliwością opcjonalnej weryfikacji osób w rejestrze PESEL; kwalifikacji wniosku; realizacji wypłat dodatku węglowego poprzez możliwość utworzenia listy wypłat i generowanie przelewów bankowych; obsługi nienależnie pobranego dodatku węglowego oraz jego windykacji; realizacji wpłat dotyczących kwot nienależnie pobranych; generowania raportów, np. odnośnie osób, które złożyły wniosek o dodatek węglowy.

(akta kontroli str. 42-49 i 270-273)

W GOPS było zatrudnionych 15 osób, w tym pięć posiadało pisemne upoważnienie Wójta Gminy Brody do prowadzenia postępowań w sprawach dotyczących wypłaty dodatku węglowego. Ponadto sześciu pracowników GOPS posiadało pisemne upoważnienie Wójta Gminy Brody do przeprowadzania wywiadów środowiskowych w sprawach o przyznanie dodatku węglowego. Wśród nich była osoba, która otrzymała również pisemne upoważnienie do prowadzenia postępowań w sprawach dotyczących wypłaty dodatku węglowego.

Zastępca Wójta Gminy Brody z *upoważnienia Wójta Gminy Brody* 12 sierpnia 2022 r. wydała pisemne upoważnienie Kierownikowi GOPS Martynie Kuterze do prowadzenia postępowań w sprawach dotyczących wypłaty dodatku węglowego.

Kierownik GOPS pismem z 12 sierpnia 2022 r. zwróciła się do Wójta Gminy Brody o wydanie dla czterech pracowników GOPS (zatrudnionych na stanowiskach: pracownika socjalnego, inspektora ds. świadczeń rodzinnych, referenta ds. świadczeń rodzinnych, inspektora ds. funduszu alimentacyjnego) upoważnień do prowadzenia postępowań w sprawach dotyczących wypłaty dodatku węglowego. Zastępca Wójta Gminy Brody z *upoważnienia Wójta Gminy Brody* 12 sierpnia 2022 r. wydała pisemne upoważnienie osobom wymienionym we wniosku Kierownika GOPS do prowadzenia tych postępowań.

Kierownik GOPS pismem z 2 listopada 2022 r. zwróciła się do Wójta Gminy Brody o wydanie sześciu pracownikom GOPS (pięciu pracownikom socjalnym oraz starszemu pracownikowi socjalnemu) upoważnień do przeprowadzania wywiadów środowiskowych w sprawach o przyznanie dodatku węglowego. Wójt Gminy Brody 2 listopada 2022 r. pracownikom tym wydała pisemne upoważnienie zgodnie z wnioskiem Kierownika GOPS. Upoważnienia wydano na okres zatrudnienia w GOPS.

(akta kontroli str. 34,37 i 55-72)

⁶ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

GOPS zamieścił 17 sierpnia 2022 r. na stronie internetowej Gminy informację dotyczącą wypłaty dodatku węglowego. Określono w niej warunki wymagane do wypłaty dodatku węglowego, a także termin, miejsce i formę składania wniosków o wypłatę świadczenia. Wnioski o wypłatę dodatku węglowego można było składać na piśmie w sali konferencyjnej Urzędu Gminy w Brodach lub za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

(akta kontroli str. 38-39)

1.2. Do GOPS złożono ogółem 3161 wniosków o wypłatę dodatku węglowego, z tego: 3 904 na piśmie w formie papierowej (98% ogółu złożonych wniosków) oraz 67 za pomocą środków komunikacji elektronicznej (2% złożonych wniosków). Wszystkie wnioski o wypłatę dodatku węglowego złożono w 2022 r., z tego: 2132 w sierpniu, 502 we wrześniu, 101 w październiku, 424 w listopadzie oraz 2 w grudniu). Rozpatrzono 2569 wniosków, natomiast 587 pozostawiono bez rozpoznania z uwagi na wymogi ustawy o dodatku węglowym, a pięciu wniosków nie rozpatrzono z powodu wycofania ich przez składających.

(akta kontroli str. 41, 50 i 274)

Przyznanie dodatku węglowego nastąpiło w następstwie złożonych wniosków. Nie wystąpiła sytuacja, aby wydano decyzję administracyjną z urzędu na podstawie art. 2 ust. 15f ustawy o dodatku węglowym. Liczba decyzji, o których mowa w art. 2 ust. 3d ustawy o dodatku węglowym, wydanych w następstwie przeprowadzonych wywiadów środowiskowych, wyniosła 327.

(akta kontroli str. 269)

W wyniku dokonanego przeglądu analitycznego bazy rozpatrzonych wniosków przez GOPS zawartej w programie Excel i porównania jej z bazą CEEB zapisaną również w programie Excel, na podstawie analizy szczegółowej 30 spraw, poprzez weryfikację dokumentacji dotyczącej rozpatrywania wniosków o przyznanie świadczeń ustalono, że: dodatek węglowy przyznano osobie w gospodarstwie domowym, w którym głównym źródłem ogrzewania jest kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia, kuchnia węglowa lub piec kaflowy na paliwo stałe, zasilane paliwami stałymi, wpisane lub zgłoszone do CEEB do 11 sierpnia 2022 r., albo po tym dniu - w przypadku głównych źródeł ogrzewania wpisanych lub zgłoszonych po raz pierwszy do CEEB (art. 2 ust. 1 ustawy o dodatku węglowym); w przypadku, gdy wniosek o wypłatę dodatku węglowego złożono dla więcej niż jednego gospodarstwa domowego mających ten sam adres miejsca zamieszkania, to dodatek ten wypłacono wnioskodawcy, który złożył wniosek jako pierwszy, a pozostałe wnioski pozostawiono bez rozpatrzenia (art. 2 ust. 3b ww. ustawy) bądź przyznano w drodze decyzji administracyjnej, o której mowa w art. 2 ust. 3d ww. ustawy; w przypadku, gdy wniosek o wypłatę dodatku węglowego dla gospodarstwa domowego wieloosobowego złożyła więcej niż jedna osoba, dodatek ten przyznano wnioskodawcy, który złożył taki wniosek jako pierwszy (art. 2 ust. 4 ww. ustawy).

(akta kontroli str. 94)

1.3. W wyniku badania szczegółowego próby 40 spraw pod kątem prawidłowości rozpatrywania wniosków, z tego: 30 dotyczących wypłaty świadczenia oraz 10, w których wydano decyzję odmowną z uwagi na wymogi ustawy o dodatku węglowym, ustalono, iż wszystkie wnioski były kompletne i prawidłowo wypełnione. GOPS dokonał ich weryfikacji, w następstwie której przyznał świadczenie lub wydał decyzję odmowną. Każda sprawa wymagała przeprowadzenia postępowania wyjaśniającego i miała charakter szczególnie skomplikowany. W toku rozpatrywania spraw dopełniono obowiązek wynikający z art. 36 § 1 Kpa, podając w zawiadomieniach przyczyny zwłoki i termin załatwienia sprawy, a także

pouczać o prawie do wniesienia ponaglenia. Podczas rozpatrywania spraw każdorazowo czynności polegały na sprawdzeniu, pod kątem wpisania głównego źródła ciepła do CEEB. W każdym przypadku przeprowadzono również weryfikację na podstawie informacji uzyskanych w związku z postępowaniem o przyznanie świadczeń rodzinnych oraz dodatków do zasiłku rodzinnego, a także o przyznanie dodatku osłonowego. Dokonano również weryfikacji z danymi zgromadzonymi w rejestrze PESEL oraz rejestrze mieszkańców. W przypadku 31 wniosków została dokonana weryfikacja z informacjami wynikającymi z deklaracji o wysokości opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi. Wywiad środowiskowy przeprowadzono w dwóch przypadkach. Każdą z 30 spraw zakończonych przyznaniem świadczenia rozpatrzono bez zbędnej zwłoki.

Z 10 analizowanych spraw, w których wydano decyzję odmową w przedmiocie wypłaty świadczenia, sześć rozpoznano terminowo, natomiast w czterech przypadkach od wpływu wniosków do momentu ich rozpatrzenia upłynęły: 82, 83, 89 oraz 92 dni.

(akta kontroli str. 97-144)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono nieprawidłowość polegającą na nieterminowym rozpatrzeniu przez GOPS czterech wniosków o wypłatę dodatku węglowego, spośród 40 poddanych szczegółowej analizie. Od wpływu wniosków do GOPS do czasu ich rozpatrzenia upłynęły bowiem 82, 83, 89 oraz 92 dni. We wszystkich czterech przypadkach została wydana decyzja o odmowie przyznania świadczenia.

(akta kontroli str. 97-144)

Rozpatrując powyższe sprawy, naruszono art. 35 § 1 i 3 Kpa, zgodnie z którymi organy administracji publicznej obowiązane są załatwiać sprawy bez zbędnej zwłoki, a załatwienie sprawy szczególnie skomplikowanej powinno nastąpić maksymalnie w ciągu dwóch miesięcy od dnia wszczęcia postępowania. Według art. 3 ust. 3 ustawy o dodatku węglowym, w sprawach nieuregulowanych niniejszą ustawą stosuje się przepisy Kpa.

Kierownik GOPS Martyna Kutera wyjaśniła, że nieterminowe rozpatrzenie spraw przez GOPS było spowodowane przeciążeniem i natłokiem pracy podczas rozpatrywania spraw związanych z wypłatą dodatku węglowego.

(akta kontroli str. 295-297)

OCENA CZĄSTKOWA

Pracownicy GOPPS prowadzący postępowania dotyczące wypłaty dodatku węglowego posiadały wymagane art. 3 ust. 2 ustawy o dodatku węglowym upoważnienia. GOPS zapewnił możliwość składania wniosków o wypłatę dodatku węglowego w formie papierowej oraz za pośrednictwem komunikacji elektronicznej. W wyniku szczegółowego badania próby 40 spraw pod kątem prawidłowości rozpatrywania wniosków, ustalono, iż wszystkie wnioski były kompletne i prawidłowo wypełnione. GOPS dokonał rzetelnej ich weryfikacji, w następstwie której przyznał świadczenie (w 30 przypadkach) lub wydał decyzję odmowną (w 10 przypadkach). Ogółem 36 spraw rozpoznano terminowo, natomiast cztery z opóźnieniem, z naruszeniem przepisów Kpa.

OBSZAR

2. Proces wypłaty dodatku węglowego

Opis stanu
faktycznego

2.1. W 2022 r. gmina Brody wystąpiła do ŚUW z pięcioma wnioskami o przyznanie środków na realizację wypłat dodatku węglowego (pierwszy wniosek - 30 sierpnia 2022 r., natomiast ostatni - 8 grudnia 2022 r.). We wnioskach określono przewidywane zapotrzebowanie na środki, na dzień ich złożenia. Pierwszy wniosek obejmował kwotę 21 420 tys. zł, w tym 420 tys. zł kosztów z tytułu wypłaty

odbiorcom dodatku węglowego⁷. W 2022 r. w dziewięciu transzach wpłynęła kwota ogółem 7466,4 tys. zł, z której na wypłatę dodatków węglowych wydatkowano 7272 tys. zł, natomiast do kosztów wypłacania odbiorcom dodatku węglowego zakwalifikowano kwotę 145,1 tys. zł. Niewykorzystane środki – 49,3 tys. zł zwrócono na rachunek ŚUW.

W 2023 r. do ŚUW skierowano jeden wniosek o środki na wypłatę dodatków węglowych – 17 stycznia 2023 r. Określone przez GOPS zapotrzebowanie wyniosło 162,1 tys. zł, z tego: 159 tys. zł na wypłatę dodatków węglowych oraz 3,1 tys. zł z tytułu kosztów obsługi związanych z obsługą wypłaty.

GOPS otrzymał 30 stycznia 2023 r. środki w wysokości 162,1 tys. zł, o które wnioskował, z których 31 stycznia 2023 r. wypłacił 22 wnioskodawcom dodatki węglowe w wysokości ogółem 66 tys. zł. W związku z decyzją Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Kielcach, przyznającej świadczenie osobie, która złożyła odwołanie od decyzji GOPS, 15 lutego 2023 r. wypłacono jej świadczenie w wysokości 3 tys. zł. Niewykorzystane środki w wysokości 93,1 tys. zł zostały zwrócone na rachunek ŚUW.

(akta kontroli str. 169-185, 228-232, 275-279 i 286-287)

2.2. GOPS do kosztów wypłacania odbiorcom dodatku węglowego zaliczył środki w wysokości 145,1 tys. zł, z tego: 137 tys. zł, z których sfinansowano nagrody dla siedmiu pracowników GOPS, w tym Kierownika Martyny Kutery, z uwzględnieniem składek na ubezpieczenia społeczne pracodawcy oraz składek na Fundusz Pracy; 5,2 tys. zł z tytułu zakupu dwóch drukarek oraz 2,9 tys. zł z tytułu umowy licencyjnej na korzystanie z oprogramowania do obsługi wypłaty dodatków węglowych. Kwotę na nagrody wraz z uwzględnieniem składek na ubezpieczenia społeczne pracodawcy oraz składek na Fundusz Pracy wydatkowano na rzecz wszystkich pięciu osób, które otrzymały pisemne upoważnienie Wójta Gminy Brody do prowadzenia postępowań w sprawach dotyczących wypłaty dodatku węglowego. Ponadto wydatki z tego tytułu w łącznej wysokości 23,2 tys. zł poniesiono na rzecz dwóch osób (głównego księgowego GOPS – 19,6 tys. zł oraz osoby zatrudnionej na stanowisku pomoc administracyjna – 3,6 tys. zł), których Wójt Gminy Brody nie upoważnił pisemnie do wykonywania jakichkolwiek zadań związanych z prowadzeniem postępowań dotyczących wypłaty dodatku węglowego. Żadnej osobie przeprowadzającej wywiady środowiskowe (przeprowadziły ogółem 351 wywiadów środowiskowych) na potrzeby rozpatrywania spraw o wypłatę dodatku, które posiadały pisemne upoważnienie Wójta Gminy Brody w tym zakresie, nie została przyznana nagroda ze środków określonych w art. 5 ust. 2 ustawy o dodatku węglowym, stanowiących koszty wypłacania odbiorcom dodatku węglowego.

(akta kontroli str. 42-43, 157, 169, 233-265 i 288-290)

2.3. Ze środków otrzymanych z ŚUW sfinansowano wszystkie należne świadczenia, w łącznej wysokości 7341 tys. zł.

(akta kontroli str. 169, 191-232 i 278-279)

2.4. W wyniku badania próby obejmującej 70 wypłat dodatku węglowego, z tego: 30 na podstawie wniosków w ramach próby w obszarze nr 1, 20 dotyczących wniosków złożonych przed 30 października 2022 r. oraz 20 wypłat zrealizowanych w II połowie stycznia 2023 r., innych niż wybrane w powyższej próbie 30 wniosków, ustalono, że w 24 przypadkach wypłata dodatku miała miejsce po upływie dwóch miesięcy od dnia złożenia wniosku. W czterech przypadkach opóźnienie było

⁷ Według art. 5 ust. 2 ustawy o dodatku węglowym, przy ustalaniu wysokości środków na realizację wypłat dodatku węglowego uwzględnia się koszty wypłacania odbiorcom dodatku węglowego, w wysokości 2% łącznej kwoty dotacji wypłaconych w gminie.

spowodowane brakiem środków na wypłatę świadczenia (opóźnienie wyniosło od jednego do 27 dni), pomimo wystąpienia o środki przez GOPS. Pozostałe 20 przypadków dotyczyło wypłaty świadczenia w 2023 r. Opóźnienie w wypłacie dodatków wyniosło od jednego do 15 dni. Wniosek o środki na wypłatę świadczenia, złożono do ŚUW 17 stycznia 2023 r. Środki otrzymano 30 stycznia 2023 r., natomiast wypłaty dokonano 31 stycznia 2023 r. Wnioski o wypłatę zostały złożone do GOPS przez ubiegających się o świadczenie w listopadzie 2022 r.

(akta kontroli str. 170-176, 228-232 i 266-268)

2.5. Rozliczenie środków na realizację wypłat dodatku węglowego z wyodrębnieniem liczby i kwoty wypłaconych dodatków węglowych otrzymanych w 2022 r. oraz w 2023 r. przedstawiono wojewodzie świętokrzyskiemu odpowiednio 13 stycznia 2023 r. oraz 27 lutego 2023 r. Dane wykazane w rozliczeniach środków na realizację wypłat dodatku węglowego wynikały z prowadzonej przez GOPS ewidencji wypłat świadczeń oraz zapisów na stronie *Ma* konta 130 dla działu 853 – *Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej*, rozdziału 85395 – *Pozostała działalność* § 3110 – *Świadczenia społeczne* (dla dodatku węglowego).

(akta kontroli str. 169, 280-284 i 286-287)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Wypłata przez GOPS 20 świadczeń z tytułu dodatku węglowego, spośród 70 poddanych analizie, nastąpiła z naruszeniem terminu określonego w art. 2 ust. 11 ustawy o dodatku węglowym, zgodnie z którym wypłata dodatku powinna nastąpić w terminie do dwóch miesięcy od dnia złożenia wniosku o jego wypłatę. Opóźnienie dotyczyło świadczeń wypłaconych w styczniu 2023 r. i wyniosło od jednego do 15 dni. Spowodowane to zostało zbyt późnym złożeniem wniosku o przekazanie środków do ŚUW. Zapotrzebowanie zgłoszono dopiero 17 stycznia 2023 r., podczas gdy wnioski wpłynęły do GOPS w listopadzie 2022 r. ŚUW przekazał środki na wypłatę dodatków 30 stycznia 2023 r., natomiast wypłaty dokonano 31 stycznia 2023 r.

(akta kontroli str. 169-185 i 228-232)

Według wyjaśnień kierownika GOPS Martyny Kutery, z perspektywy czasu trudno jest jej wyjaśnić przyczyny dopuszczenia do stanu, o którym wyżej mowa.

(akta kontroli str. 295-297)

2. Do kosztów wypłacania odbiorcom dodatku węglowego kierownik GOPS Martyna Kutera zaliczyła – niezgodnie z art. 5 ust. 2 ustawy o dodatku węglowym – środki w wysokości ogółem 23,2 tys. zł poniesione na wypłatę dwóm pracownikom GOPS nagród wraz ze składkami na ubezpieczenia społeczne po stronie pracodawcy oraz na Fundusz Pracy (głównego księgowego – 19,6 tys. zł oraz osoby zatrudnionej na stanowisku pomoc administracyjna – 3,6 tys. zł). Wypłacone środki stanowiły bowiem koszty osobowe pracowników GOPS, których Wójt Gminy Brody nie upoważnił pisemnie do wykonywania jakichkolwiek zadań związanych z prowadzeniem postępowań dotyczących wypłaty dodatku węglowego, tj. zarówno do prowadzenia samych postępowań, jak i do przeprowadzania wywiadów środowiskowych w sprawach o jego przyznanie. W związku z tym środki te nie powinny być zaliczone do kosztów wypłacania tego świadczenia, o których mowa w art. 5 ust. 2 ustawy o dodatku węglowym. Jednocześnie ze środków tych nie sfinansowano wydatków na wynagrodzenia, w tym nagrody pracowników GOPS, przeprowadzających wywiady środowiskowe w toku prowadzonych postępowań dotyczących wypłaty dodatku węglowego, które miały stosowne upoważnienie Wójta Gminy Brody.

(akta kontroli str. 42-43, 157-166, 169, 233-265 i 288-290)

Kierownik GOPS Martyna Kutera wyjaśniła, że z perspektywy czasu trudno jest jej wyjaśnić wypłatę gratyfikacji dla głównego księgowego GOPS oraz osoby zatrudnionej na stanowisku pomocy administracyjnej. Pewien wpływ na tą sytuację miał fakt, iż w roku 2022 GOPS pracował w związku z wypłatą dodatku węglowego w ciągłym napięciu i był skupiony na wypłacie świadczenia.

(akta kontroli str. 295-297)

OCENA CZĄSTKOWA

Na wypłatę dodatku węglowego GOPS otrzymał z ŚUW środki, o które wnioskował. W wyniku sprawdzenia 70 spraw, w przypadku 20 wypłata nastąpiła z naruszeniem obowiązującego terminu. Niezgodnie z art. 5 ust. 2 ustawy o dodatku węglowym zaliczono do kosztów wypłacania odbiorcom dodatku węglowego środki w wysokości ogółem 23,2 tys. zł poniesione na wypłatę dwóm pracownikom GOPS nagród wraz ze składkami na ubezpieczenia społeczne po stronie pracodawcy oraz na Fundusz Pracy.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

Wnioski

1. Przekazanie kwoty 23,2 tys. zł na rachunek ŚUW, z tytułu nienależnie sfinansowanych nagród z uwzględnieniem składek na ubezpieczenia społeczne oraz składek na Fundusz Pracy.
2. Zapewnienie, w każdym przypadku, terminowego załatwiania spraw administracyjnych, zgodnie z przepisami Kpa.

Uwagi

NIK nie formułuje uwag.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Kielcach. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Kielce, marca 2023 r.

Kontroler
Zbigniew Jurkowski
specjalista kontroli państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Kielcach
p.o. Wicedyrektor
Krzysztof Wilkosz

.....
podpis

.....
podpis